

**EK-99: YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİNİN 2 MART 2020
TARİH VE E.2019/4047, K.2020/2182 SAYILI KARARI***

**T.C.
YARGITAY
11. Hukuk Dairesi**

ESAS NO : 2019/4047
KARAR NO : 2020/2182

YARGITAY İLAMI

MAHKEMESİ : ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 20. HUKUK
DAİRESİ
TARİHİ : 29/05/2019
NUMARASI : 2017/1161-2019/642
DAVACI : KEMAL GÖZLER
VEKİLİ : AV. FAHRETTİN KAYHAN
DAVALILAR : 1-RAMAZAN ÇAĞLAYAN
: 2-SEÇKİN YAYINCILIK SANAYİ VE TİCARET
A.Ş.
VEKİLİ : AV. MEHMET KAAAN KOÇALI

TÜRK MİLLETİ ADINA

Taraflar arasında görülen davada Ankara 2. Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesince verilen 12/07/2017 tarih ve 2012/49 E- 2017/292 K. sayılı kararın davalılar vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, istinaf isteminin kabulüne dair Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi'nce verilen 29/05/2019 tarih ve 2017/1161 E- 2019/642 K. sayılı kararın Yargıtay'ca incelenmesi davacı vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi Sefa Şahinoğlu tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

Davacı vekili, davacının "İDARE HUKUKU" isimli iki ciltten oluşan Bursa 2003 tarihli eserin sahibi olduğunu, davalı Ramazan Çağlayan'ın da diğer davalı şirket tarafından yayımlanan Ankara 2011 tarihli "İDARİ YARGILAMA HUKUKU" isimli eserin sahibi bulunduğunu, davalının kita-

* Burada yayınlanan kararın metni, orijinal karar ile birebir aynıdır. Ancak metnin sayfa düzeni ve punto büyüklüğü değişmiştir.

binin "İptal Davasının Konusu İdari İşlemler (S.277-292), İptal Davasında İptal Sebepleri (S.305-362) ve Tam Yargı Davasında Sorumluluk Esasları (S.429-552)" başlıkları altında bulunan 276 adet kısmında, müvekkilinin eserinden alıntı yapıldığını, bu alıntılarının bir kısmında hiç kaynak gösterilmediğini, bir kısmında yetersiz kaynak gösterildiğini ve bir kısmında da aldatıcı nitelikte kaynak gösterildiğini, bir eserden iktibasın FSEK'in 35. maddesi uyarınca bazı cümle ve fıkraların alınması ile sınırlı olabileceğini, fakat davalının eserinde bu sınırın aşıldığını ileri sürerek, davalı Ramazan Çağlayan'ın Eylül 2011 tarihinde yayımlanan "İDARİ YARGILAMA HUKUKU" kitabında, müvekkilinin eser sahipliğinden kaynaklanan mali ve manevi haklarına tecavüzde bulunduğu tespitine, tecavüz ve haksız fiilin başka türlü giderilmesi olanaksız olduğundan davalıya ait piyasaya sunulan kitapların toplanarak imha edilmek suretiyle tecvüzün ref'ine, belirsiz alacak davası olarak şimdilik 1.000,00 TL maddi ve 9.000,00 TL manevi tazminatın Eylül 2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı Ramazan Çağlayan'dan alınarak müvekkiline verilmesine, hükmün ilanına karar verilmesini istemiştir.

Davalılar vekili, davacı tarafın iddialarının abartılı olduğunu, gerçeğe uygun düşmediğini, müvekkilinin Fransızca diline hakim olduğunu, kariyeri boyunca Fransızca kaynaklar üzerinde çalıştığını, davacının müvekkilinin bu durumunu görmezden geldiğini, Fransızca kaynakların sadece kendisi tarafından tercümesinin yapılabileceği düşüncesinde olduğunu, her iki yazarın da mesleki çalışmalarını başta Fransız Danıştay kararları olmak üzere Fransızca eserlerin çevirilerini kendi eserlerinde kullanmak suretiyle gerçekleştirdiklerini, bu nedenle çevirilerin, özellikle sabit terimleri içeren çevirilerin birbirine benzerlik göstermelerinin ve çoğu zaman aynı olmalarının doğal olduğunu, davacının eserinin idare hukukuna ilişkin konuları içerdiğini, müvekkilinin eserinin ise idari yargılama hukukuna ilişkin bulunduğunu, konu olarak farklı olduklarını ancak içeriğindeki bir kısım konuların örtüştüğünü, bununla birlikte müvekkilinin eserinin bütününe bakıldığında, davacı eseri ile örtüşen konuların tek başına anılan eseri kıymetlendiren konular olmadığını, davacıya ait eserlerin müvekkili tarafından uzun yıllardır ders konuları arasında okutulduğunu, davacının üslûbu ile öğrencilere aktarıldığını, dolayısıyla eserlerdeki görüşlerin ve üslûptaki benzeşmenin kabul edilebilir olduğunu, bundan alıntılarının usule aykırı olduğu sonucunun çıkarılamayacağını, müvekkilinin eserlerinde hukuki kavramların Fransızca'sını parantez içerisinde verdiğini, bunun davacının itiraz edebileceği bir konu olmadığını, idare hukukunda ağırlıklı olarak Fransızca kaynakların referans alındığını, bunların kimsenin tekeline bırakılamayacağını, iktibasların usulüne uygun olduğunu, müvekkili eserinin bağımsızlığını ortadan kaldıracak seviyede

olmadığını, davacının eserine gerektiği her yerde atıf yapıldığını savunarak, davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

İlk derece mahkemesince, davaya konu 102 örnekte yer alan kısımlara yönelik iktibasların FSEK'in aradığı koşullara göre yapılmadığı, bunların bir kısmında kaynak gösterilmediği, bir kısmında yetersiz veya yanıltıcı kaynak gösterildiği, bir kısmında ise iktibasın miktarının, amacıyla mütenasip olmadığı ve maksadın haklı göstereceği ölçünün aşıldığı, iktibas hakkının kötüye kullanılarak, esasa ve şekle ilişkin şartlara uyulmadan iktibas yapılmasının, yararlanılan eserin sahibinin fikrî haklarını ihlal edeceği gerekçesiyle, davanın kısmen kabulü ile davalıların eylemlerinin, davacının eser sahipliğinden kaynaklanan mali ve manevi haklarına tecavüz ve haksız fiil oluşturduğunun tespitine, usulsüz iktibas içeren davalıya ait kitabın aslının ve tedavüldeki çoğaltılmış nüshalarının toplanmasına, bunlardan usulsüz iktibasları içeren kısımların anılan eserden çıkarılmak suretiyle tecavüzün ref'ine, 1.000,00 TL maddi ve 5.000,00 TL manevi tazminatın 30.11.2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı Ramazan Çağlayan'dan alınarak davacıya verilmesine, kararın kesinleşmesini müteakip özetinin, masrafı davalılara ait olmak üzere, tüm Türkiye'de yayımlanan gazetelerden birinde, bir defa ilânına, fazlaya ilişkin istemin reddine karar verilmiştir.

Bu karara karşı, davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesince, davalı gerçek kişi hakkında Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğünce yapılan idari soruşturmada 5846 sayılı Kanunun 71.maddesinde düzenlenen suçların maddi ve manevi unsurlarının somut olayda gerçekleşmediğinin, davalı hakkında FSEK'in 71/2.maddesinde düzenlenen 'başkasına ait esere, kendi eseri ad koyma', 71/3.maddesinde düzenlenen ' bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma', 71/5.maddesinde düzenlenen "bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatici kaynak gösterme" fiillerinin işlenmediği gerekçesiyle hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı yönünde karar verdiği, Kırıkkale Üniversitesi Yetkili Kurulu'nun da 19.02.2014 tarihli kararında, davalı Ramazan Çağlayan hakkında son soruşturma açılmaması yönünde karar verdiği, Yükseköğretim Kurulu Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 31.07.2015 tarihli kararı ile Prof. Turan Yıldırım, Prof. Halil Kalabalık ve Prof. Meltem Kutlu Gürsel tarafından düzenlenen bilirkişi raporu dikkate alınarak davalıya ait yayımda Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi kapsamında etik ihlalde bulunulmadığına oybirliği ile karar verildiği, İdari soruşturmada son olarak da, Danıştay 1. Dairesi'nin 26.03.2014 gün ve 2014/417E-2014/451K sayılı ilamı ile Kırıkkale Üniversite Rektörlüğü tarafından oluşturulan Yetkili Kurulun 19.02.2014 tarih ve 2014/2 sayılı men'i muhakeme kararının onanmasına ka-

rar verildiği, bölge adliye mahkemesince aldırılan raporlara ve tüm dosya içeriğine göre davalının kitabının idari yargılama hukukunun usul ve esaslarına ilişkin bir ders kitabı niteliğinde olduğu, kitabında, benzer kitaplara göre o ldukça yoğun bir şekilde atıf yaptığı, diğer Fransız yazarlarla birlikte en çok 2000'li yılların başında yayımladığı doktora çalışması esnasında vakıf olduğu anlaşılan CHAPUS'ün eserine atıfta bulunduğu, en önemlisi davacının da genel olarak CHAPUS'ün anlatım düzenini esas aldığı ve izlediği, Fransız hukuku konusunda daha çok bu eserden yararlandığı, davalı kitabında, davacının iki cilt ve toplam 2467 sayfalık kitabına yaklaşık 450 civarında atıf yapıldığı, ayrıca metin içinde de davacının adını zikrettiği, davalı eserlerindeki bilgilerin ve yer yer ifadelerin, davacı eserine benzerliğinin, sadece CHAPUS'den değil aynı zamanda bu yazara paralel olarak davacı ile aynı veya benzer kabul ve tercihlerinden dolayı olabileceği, diğer taraftan, değişik yazarlardan alınan konu başlıklarını salt bir araya getirmek suretiyle ayrı bir anlatım şekli oluşturmasında davacıya mal edilebilecek bir hususiyetten söz edilemeyeceği, zira bu örneklerin genel olarak, belirli bir düzey içerdiği, yenilik taşıdığı, sahibini tanıtmaya yeteneğine sahip ve ayırt edici nitelikli fikri çaba niteliğinde olduğunun söylenemeyeceği, bu bakımdan da aynı veya benzer planların kullanılmasının başlıbaşına usulsüzlük olarak kabul edilemeyeceği, davalının genel olarak Fransa hukukunda davacının da izlediği CHAPUS'ün yanı sıra Türk idari hukukunda kısmen ve yer yer davacının eserini önemli bir referans olarak takip ettiğinin de söylenebileceği, dolayısıyla, çeviri ve yargı kararlarından yararlanmaya ilişkin birkaç/az sayıdaki örneğin bu çerçevede ele alınması gerektiği, davalı, davacının eserinden geniş şekilde yararlanmakla beraber, gerek metin içinde ismen belirtmek ve dipnotlarda emsallerine göre yüksek oranda atıfta bulunmak suretiyle alıntı usul ve esasları hususunda genel itibariyle gereken hassasiyeti gösterdiği, izlenen kaynak ve görüş paralellikleri dikkate alındığında, tartışmalı sayılabilecek birkaç örnekte gerek incelenen konuların genelliği gerek yargı kararlarına münhasırlığı sebebiyle alıntı kaynağını göstermeme bilinciyle hareket edilmediği, mahkeme kararında belirtilen 102 örnek bakımından, birebir aylık değil, konu ve içerik bakımından benzerlikler olduğu, bu benzerliğin çoğunlukla, eserlerin tezler gibi monografik çalışmalar değil, ders kitabı veya inceleme amaçlı genel eser niteliğinde olmasından, başka birçok eserde ele alınan konuların aynı veya benzer planlar dahilinde ele alınmasından ve aynı kaynaklardan yararlanılmasından kaynaklandığı, istinaf konusu olan 102 örnekte, davacı eserine 49 defa atıf yapıldığı, yine davalının eserinde 40 civarında Fransızca eserlere de atıf yapıldığı, bunlardan 5-6 tanesinin her iki eserde de aynı olduğu, diğerlerinin davacı eserinde hiç atıf yapılmayan eserler olduğunun tespit edildiği, davacının, davalının yabancı kaynakları görmeden atıf yaptığı iddiasının isabetsiz olduğu, örneklerde yer alan bilgilerin,

başlıkların ve konuya ilişkin örneklerin genellikle aynı şekilde ve aynı sırayla bu Fransızca eserlerde de yer aldığı tespit edildiği, mahkeme kararında belirtilen 102 örnek bakımından FSEK'in 35. maddesinde belirlenen iktibas serbestisi kapsamında kaldığı, davalı tarafından iktibas kurallarına uyulduğu, eserlerin kapsam ve hacmi dikkate alındığında iktibas sınırının aşılmadığı, Fransızca eserlerden yararlanılırken davacının hususiyetinin ihlal edilmediği, davacının eser sahipliğinden kaynaklanan herhangi bir mali ve manevi hakkının ihlal edilmediği kanaatine varıldığı gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak davanın reddine karar verilmiştir.

Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak yapılan istinaf başvurusu üzerine HMK'nın 355 vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapılan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi HMK'nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre usul ve yasaya uygun Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarda açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin temyiz isteminin reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK'nın 370/1. maddesi uyarınca ONANMASINA, HMK'nın 372. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere dava dosyasının Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, istek halinde aşağıda yazılı 116,60 TL harcın temyiz edene iadesine, 02/03/2020 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Ahmet ÖZGAN	R. C. HANEDAN	E. S. BAYDAR	Dr. O. SEKMEN	Ş. KAZDAL

DAVACI

171,00 TL P.H.

54,40 TL O.H.

116,60 TL İADE

05/03/2020 G/D